

Peníze a měnová politika

Měnové právo

Peníze I

- účel peněz
- původ peněz a vývoj
- prostředek směny
- uchovatel hodnoty

Peníze II

- peníze na ostrově Yap

Peníze III

- peníze jako účetní zápisy na bankovních účtech
- emise:
  - centrální banka
  - komerční banky (poskytováním úvěrů)
- peníze = podmnožina finančních nástrojů na aktivní straně rozvahy komerčních bank
- neúročené aktivum

Bankovníctví

- rané bankovní služby
  - směnárnictví
  - přijímání vkladů
  - platební poukázky
  - poskytování půjček

  - vydávání „cenných papírů“

Bankovníctví

- bankovní služby
- bankovní soustava
  - komerční bankovníctví
  - centrální bankovníctví
- jejich účel a vývoj

Centrální banky

- půjčky panovníkovi
- monopol - emise oběživa

- dohled nad bankami
- provádění měnové politiky

- „věřitel poslední instance“

Česká národní banka

- ústava čl. 98 – „péče o cenovou stabilitu“
- zák. č. 6/1993 Sb., o ČNB, § 2

„Hlavním cílem České národní banky je péče o cenovou stabilitu. Česká národní banka dále pečuje o finanční stabilitu a o bezpečné fungování finančního systému v České republice. Pokud tím není dotčen její hlavní cíl, Česká národní banka podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu a obecné hospodářské politiky v Evropské unii se záměrem přispět k dosažení cílů Evropské unie. Česká národní banka jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství.“

„ČNB určuje měnovou politiku“

Měnová politika

- procesy a nástroje k dosažení stanovených cílů
- Cíl: cenová stabilita
↓
- měnově politické režimy
↓
- měnověpolitické nástroje

Měnově politické režimy

- **cílování inflace**
- cílování měnového kurzu
- cílování měnové zásoby
- režim s implicitní nominální kotvou

Měnověpolitické nástroje

- operace na volném trhu (*open market operations*)
  - automatické nástroje (*automatic facilities*)
  - povinné minimální rezervy
  - devizové intervence
-
- transmisní mechanismus

Transmisní mechanismus

- řetězec ekon. vazeb

příklad:

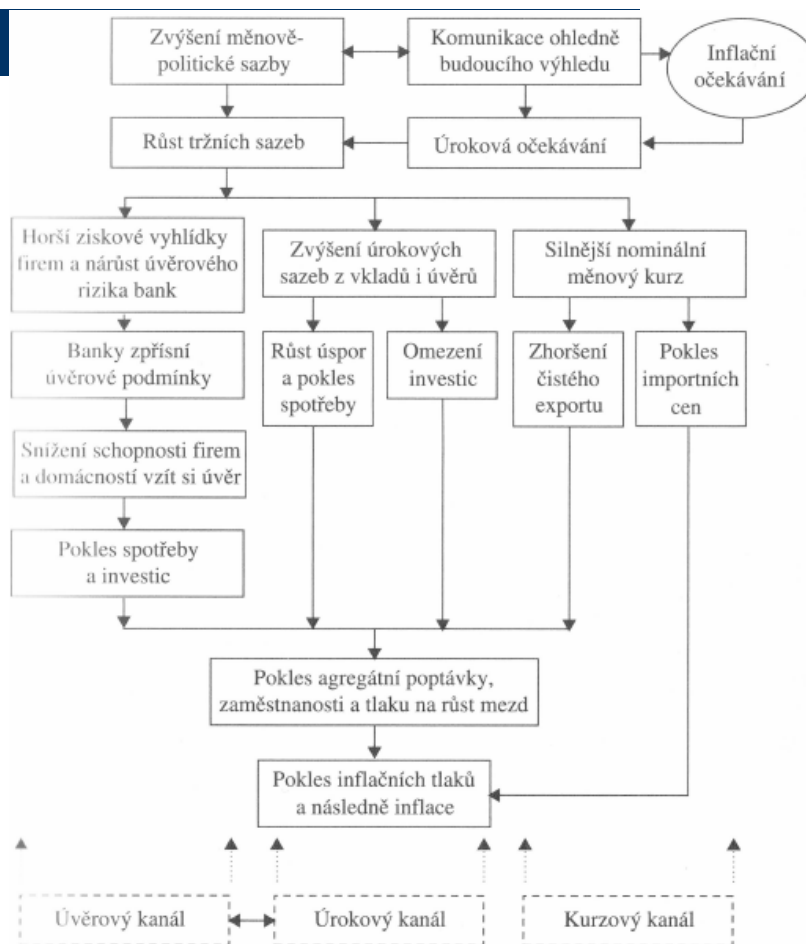
zvýšení repo sazby

nižší zájem o nové úvěry
oslabení agreg. poptávky

oslabení cenového růstu

Zdroj: Polouček, S.

Povinné minimální rezervy

- rezervní poměr (reserve ratio) = poměr požadovaných rezerv a hodnoty závazků podléhající rezervním požadavkům
- „rezervy vůči vkladům“
- likvidita = „zůstatky na rezervních účtech“
- mezibankovní trh = „trh s rezervami bank“, resp. trh s likviditou

Mezibankovní trh s likviditou

- obchodování s likviditou (plnění rez. požadavků)
- PRIBOR – „*odhad úrokové sazby*“

úrokovou míru na mezibankovním trhu nesmí určovat likvidita, ale sazba ČNB za kterou dodává či stahuje likviditu

02.11.2016

Termín	PRIBID	PRIBOR
1 den		0,13
7 dní		0,14
14 dní		0,15
1 měsíc		0,20
2 měsíce		0,23
3 měsíce		0,29
6 měsíců		0,36
9 měsíců		0,41
1 rok		0,45

Operace na volném trhu

- dodávání vs. stahování likvidity
- dodávání likvidity
- stahování likvidity
  - přijímá úvěry a termínované vklady od komerčních bank (formo repo obchodů, repo míra)
  - prodává dluhové cenné papíry (včetně emise)

Operace na volném trhu II

- stahování likvidity
- 14 denní repo obchody
- „úvěr zajištěný kolaterálem“ (pokladniční poukázky ČNB)
- repo sazba

- 14 denní repo tendry
- aukce

Automatické nástroje (facility)

- vkladový nástroj (depozitní facility)
  - O/N, diskontní míra
- úvěrový nástroj (marginální zápůjční facility)
  - lombardní míra
- diskontní míra zpravidla představuje dolní mez pro pohyb krátkodobých sazeb
- lombardní míra zpravidla představuje horní mez pro pohyb krátkodobých sazeb

Aktuální sazby

úrokové sazby	úroková sazba	platí od
<u>dvoutýdenní repo operace</u> - 2T repo sazba	0,05 %	2. 11. 2012
<u>depozitní facilita</u> - diskontní sazba	0,05 %	2. 11. 2012
<u>marginální zápůjční facilita</u> - lombardní sazba	0,25 %	2. 11. 2012
povinné minimální rezervy	sazba z primárních vkladů	platí od
<u>banky</u>	2,00 %	7. 10. 1999
<u>stavební spořitelny a ČMZRB</u>	2,00 %	7. 10. 1999

Otázky?

Děkuji za pozornost.

Mgr. Johan Schweigl, Ph.D.